

Prvý uhorský liekopolis

Taxa Pharmaceutica Posoniensis

URŠULA AMBRUŠOVÁ

Výuka farmácie
Licencia: CC BY
Zdroj: Wellcome Collection

AMBRUŠOVÁ, Uršula. Hungary's first book about medicines. The Taxa Pharmaceutica Posoniensis. *Historia*, 2018, 17, 4, pp. 29-33.

The article is concerned with Hungary's first book on medicines: the Taxa Pharmaceutica Posoniensis from 1745. It was not only a priced catalogue, but a real book about medicines. It was the first in the history of medical literature to include Slovak pharmaceutical terminology. It gives definite prices for medicines, and, for the first time, provides instructions on the duties of physicians, surgeons, pharmacists and midwives. The author of this pioneering work was the Bratislava city physicus Johannes Justus Torkoš.

Key words: Physician. City physicus. Book on medicines. Priced catalogue of medicines. 18th century.

DOI: <https://doi.org/10.31577/historia.2018.17.4.4>

Ludí odpradávná sužovali mnohoraké neduhy, utrpenia či ochorenia. Na zmiernenie bolestí často vynakladali veľké úsilie. Bránili sa rozličnými spôsobmi i prostriedkami. Niekedy to boli mýty, mágia, náboženstvo či iná viera v uzdravenie, inokedy liečivá sila prírody. Postupným poznávaním zákonov prírody nadobudli vedomosti, ktoré im slúžili na liečenie zranení či ochorení. Všimli si a zapamätávali všetko, čo malo blahodarné účinky. Možno niekde tam sa dajú nájsť i počiatky farmácie a neskôr aj vznik lekární.

Prípravou liekov v minulosti sa zaoberali apatekári, lekárnici. Keďže každý z nich postupoval podľa svojich osvedče-

ných postupov a uváženia, bolo potrebné vypracovať jednotne platné a záväzné predpisy.¹ Takými boli *Dispensatoria*

(z lat. *Dispensatorium* zoznam liekov, čo má byť zhotovené), boli to prvé receptúrne zbierky lekárnikov. Neskôr sa nazývali